

MASHUP MÜZİK TÜRÜNÜN KLASİK TÜRK VE BATI MÜZİĞİNDE KULLANIMI**The Use of Mashup Music in Classical Turkish and Western Music****Semih OKCU ***
Cansu TOLAN ****ÖZ**

Bu araştırma, farklı müzik eserlerinin yeni bir müzik türü olan “Mashup müzik türünün” Klasik Türk ve Batı Müziğinde, “Mashup Oluşturma Veri Hazırlığının Modellenmesi, Metodolojisi ve Mashup Veri Tabanının oluşturulması” doğrultusunda kullanılması açısından örnek teşkil etmektedir. Araştırma betimsel araştırmalardan genel tarama modeli ile yürütülmüştür. Konuyla ilgili gerekli literatür taraması yapılarak birtakım veriler toplanmış, toplanan veriler kitap, bildiri, makale ve internet kaynaklarından yararlanılarak Mashup müzik türü ile ilgili bilgiler ve bu bilgiler ışığında konu ile ilgili aydınlatıcı görüşlerin toplanması sağlanmıştır. Bu çalışmada yeni bir Mashup müzik türü oluşturmak için benzer türlerde olan sirto ve çeşitleme türlerinde bulunan tonalite uyumu, aynı ritimve usûl yapısının kullanılması durumu göz önünde bulundurularak, Klasik Türk Müziği eseri olan Hasan Özçivi'nin bestelediği “Nihavend Sirto” ve Klasik Batı Müziği eseri olan Johannes Brahms'ın bestelediği Macar Dansı No. 5 adlı eserleri çalışmamızda çalışma eserleri olarak ele alınmıştır. Ardından ritmik yapıları ve ton yapıları uyumlu olacak şekilde enstrüman partiyonları oluşturulmuş ve kayıt alınarak akışın sağlandığı müzik türü olan Mashup müzik türü aktarılmaya çalışılmıştır. Bu örnekleme yolu ile de Mashup müzik türü, Klasik müziklerde olduğu gibi halk müziği ve değişik müzik türleri ile harmanlanarak çeşitlenebileceği ve bu türlerin daha fazla ilgi çekmesine yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mashup, Sirto, Çeşitleme, Aranje, Modelleme.

ABSTRACT

This research is an example of using “Mashup form”, a new music genre of different musical works, in Classical Turkish and Western Music in line with “Modeling, Methodology of Mashability Data Preparation and Creation of Mashup Database”. The research was conducted with a general screening model from descriptive research. The necessary literature review on the subject was conducted and some data was collected, and the collected data was used to gather information on the Mashup form from books, papers, articles and internet sources, and enlightening opinions on the subject were collected in the light of this information. In this study, considering the tonality harmony found in the syrto and variation forms, which have similar forms, and the use of the same rhythm and tempo structure, the Classical Turkish Music piece “Nihavend Sirto” composed by Hasan Özçivi and the Classical Western Music piece called Hungarian Dance No. 5 composed by Johannes Brahms were taken as samples in our study. Then, instrument partitions were created in a way that their rhythmic and tonal structures are compatible, and the Mashup form, which is a type of music in which the flow is provided by recording, was tried to be conveyed. With this sampling method, it is thought that the Mashup form can be diversified by blending with folk music and different musical forms, as in Classical music, and that it can help these genres attract more attention.

Keywords: Mashup, Sirto, Variation, Arrangement, Modelling.

Araştırma Makalesi/Research Article Geliş Tarihi/Received Date: 23.07.2024 **Kabul Tarihi/Accepted Date:** 04.11.2024

* **Sorumlu Yazar/Corresponding Author:** Dr. Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü, semih.okcu@atauni.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9992-9834

** Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Bilimleri Yüksek Lisans Öğrencisi, tolancansu00@gmail.com, ORCID: 0009-0004-3775-6511

EXTENDED ABSTRACT

Mashup is also known as mesh, mash up, mash-up, blend or bootleg. It is a type of music that is created by combining two or more pre-recorded songs, usually in the form of a song, by placing the vocals of one song seamlessly over the music of another, and the tempo is provided in the best way possible. At the same time, the word Mashup refers to a new musical composition created by combining the lyrics of several different musical pieces. The word Mashup refers to a new musical composition created by combining the lyrics of several different musical pieces. The term can be used in many different types of music. It seems that the music genres in which it is most commonly used are rap and electronic music. Mashup is usually created by combining existing parts. A musician, DJ, arranger or producer (producer) may take pre-recorded music samples and combine these samples to create a new composition. Mashups are often created by transforming or rearranging original music tracks, which can lead to copyright issues. For this reason, musicians who make mashups should pay attention to copyright rules and obtain legal permissions.

This research sets an example for the use of the "Mashup music genre", a new music genre in which different songs and musical pieces are combined, in Classical Turkish and Western music, in line with "Modeling of Mashability Data Preparation, Methodology and Creation of the Mashup Database". The research was conducted with the general scanning model of descriptive research. Necessary literature research on the subject has been scanned and presented under headings. By using the data collected in the research from books, theses and articles, information about the Mashup music genre and enlightening opinions on the subject were collected in the light of this information.

It seems that the mashup form has attracted a lot of attention from musicians recently. It seems that the determination of this form and the creation or editing of the methodology phase are completely free. Social media etc. The Mashup form, which is assumed to attract attention on platforms, is expected to be used in Classical Western music and Classical Turkish music, as well as in popular music where it is generally used. In addition, it is aimed to increase the interest of musicians and young musicians in Classical Western music and Classical Turkish music. Although the mashup form has caused an increase in the interest of musicians and young musicians, including Classical Western music, Classical Turkish music, Turkish Folk music and other music genres, the problem situation can be determined as follows; What are the methods to be followed in determining the usage methodology of the Mashup form in Classical Western music, Classical Turkish music and other music genres? The sub-problems of our study are "What is the methodology of the Mashup music form, the reflection of the Mashup form technique on Classical Western music and Classical Turkish music, and its contribution to the field?" It was determined as. The approach followed and the method chosen in this research are suitable for the purpose, subject and solution of the problem of the research, the data collection tools related to the research, the application methods and the results obtained as a result of the data collected by these methods are valid and reliable, the population of the research represents the selected sample and within the scope of the research "Mashup It was assumed that the "music genre" is widely listened to on social media.

The methodology to be applied to carry out such studies is generally to develop a web-based platform for the listening test or to use appropriate programs. In this study, we took Tarkan Tevetoğlu's song "Şımarık" and Dua Lipa's song "Levitating" as examples by notating them, and then arranged them by taking pieces from Classical

Western music and Classical Turkish music, and using a special program, "ney, piano and tambour". " scores were recorded in accordance with the Mashup form, thus creating the methodology of the research.

In Classical Turkish music, in which we consider the mashup music genre, the works named "Nihavend Sirtö" in the Nihavend mode, belonging to Hasan Özçivi, and "Hungarian Dance No.5 in G Minor", in the G minor key, belonging to Johannes Brahms in Classical Western music, constitute the sample of the research. These works, which constitute the sample of the research, were arranged and combined in accordance with the Mashup form within the framework of "ney, piano and tambour" scores. Then, the notes were recorded by performing the instrument parts separately, so that their rhythmic and tonal structures were compatible. Through this sampling, it has been concluded that Mashup music can be diversified by blending it with folk music and different music forms, as in Classical music, and can help these genres attract more attention.

Ses, doğal olarak farkında olduğumuz, hayatımızda iletişimden sanata, mühendislikten tıba birçok alanda işlevi olan fiziksel bir olgudur. Fakat belki de birçok kimse ses nasıl oluşur diye düşünmemiştir. Ya da nasıl duyuyoruz, her şeyi duyuyor muyuz gibi sorular pek akla gelmez. Ses, titreşim yapan nesnelere tarafından oluşturulan dalgalardır. Bu titreşimler ses telleri, çalgı, diyafram ya da motor gibi çok çeşitli kaynaklar tarafından üretilir. Ses üretildikten sonra hava ya da su gibi ortamlarda yayılır ve kulakla ya da ses algılama yeteneği olan herhangi bir alıcı ile de algılanır (Tarıkçı, 2019: 9). Sesin oluşumu akabinde seslerin bir harmoni ile bir araya gelmesiyle ise müzik kavramı ortaya çıkmaktadır.

Müzik kavramı için ise genellikle duygusal, kültürel ve sanatsal yönleri göz önünde bulundurularak bir tanım ortaya konulsa da teknik açıdan değerlendirildiğinde, seslerin temel bir bileşenidir. Bu bağlamda, müziğin yaratım sürecinde ses kayıt ve müzik teknolojileri kapsamında yapılanların odak noktası, temelde ses ile alakalıdır. Gereksinimler ve teknolojinin getirileri doğrultusunda farklı duymusal etkiler yaratmak adına ses üzerinde yapılan işlemler olsa da öncelik, sesin olabildiğince en doğal halini yakalamak ve bunu kayda aktarmaktır (Aras, 2023: 5). Belli bir harmoni doğrultusunda oluşturulan eserlerin kayda aktarılması aşamasında ise birtakım alıntılama ve çeşitleme yöntemlerine başvurulduğu bilinmektedir.

Müzikte metinler arası tarih boyunca aynı konuyu farklı teknik ve üsluplarla ele alan bestecilerin eserlerinde de görülmektedir. Alıntılama ve çeşitleme bunun için en iyi bilinen tekniklerdir. Müzikte "güçlü", "ilham", bazen de "kopya", "alıntı yap gibi benzer ve muğlak ifadelerle anlatılmaya çalışılmıştır. Benzerliklerin metinlerarası bir bakış açısıyla analizi, popüler müziği de kapsayacak şekilde olmalıdır. Şarkı analizi sonucunda popüler müzik "hit" veya "popüler" şarkıların analizi sonucunda fazla sayıda ortak noktaya rastlanmakta ve şarkılarını birbirinin üstüne konulmuş bir biçimde örtüştüğü "mashup" videoları sosyal medyada oldukça ilgi görmektedir (Özmenteş, 2018: 1).

Mashup, mesh, mash up, mash-up, blend veya bootleg olarak da bilinir, genellikle bir şarkı şeklinde, önceden kaydedilmiş iki veya daha fazla şarkıyı bir araya getirerek, bir şarkının vokalini diğerinin müziğinin üzerine sorunsuz bir şekilde yerleştirerek oluşturulan ve temponun en iyi şekilde akışının sağlandığı bir müzik türüdür. Bu tür çalışmalar orijinal içeriğin "değişimi" olduğu ölçüde, Amerika Birleşik Devletleri'nde telif hakkı yasasının "adil kullanım" doktrini altında telif hakkı taleplerine karşı koruma bulabilirler (Geoghegan, 2005: 45).

Mashup kelimesi birkaç farklı müzik parçasının sözlerinin bir araya gelerek oluşturulan yeni bir müzik düzenlemesini ifade eder. Terim birçok farklı müzik türünde kullanılabilir. En yaygın şekilde kullanıldığı müzik türlerinin, rap ve elektronik müzik olduğu görülmektedir. Mashup, genellikle mevcut parçalar birleştirilerek meydana gelmektedir. Bir müzisyen DJ, aranjör veya yapımcı (prodüktör) önceden kaydedilmiş müzik örneklerini alabilir ve yeni bir beste oluşturmak için bu örnekleri birleştirir. Mashup'lar genellikle orijinal müzik parçalarının dönüştürülerek ya da yeniden düzenlenerek yapıldığından bu durum telif hakkı sorunlarına yol açabilmektedir. Bu nedenle Mashup yapan müzisyenler telif hakkı kurallarına dikkat etmeli, yasal izinleri almalıdırlar. Bu formun belirlenmesi ve metodoloji aşamasının oluşturulması veya düzenlenmesi aşamasının tamamen serbest olduğu görülmektedir. Sosyal medya vd. platformlarda ilgi gördüğü varsayılan Mashup formunun genel olarak kullanıldığı popüler müzikte olduğu gibi Klasik Batı Müziği ve Klasik Türk Müziğinde de kullanılması öngörülmektedir. Bununla beraber müzisyenlerin Klasik Batı Müziği ve Klasik Türk Müziğine olan ilgisinin de bu yolla artması amaçlanmıştır. Mashup müzik türünün Klasik Batı Müziği, Klasik Türk Müziği, Türk Halk

Müziği ve diğer müzik türleri dahil olmak üzere müzisyen ve genç müzisyenlerin ilgisinin artmasına sebep olmakla beraber problem durumu şu şekilde belirlenebilir;

Mashup müzik türünün Klasik Batı Müziği, Klasik Türk Müziği ve diğer müzik türlerinde kullanım metodolojisinin belirlenmesinde izlenilmesi gereken yollar nelerdir?

Çalışmamızın alt problemleri ise;

“Mashup müzik türünün metodolojisi, Mashup müzik türünün tekniğinin Klasik Batı Müziği ile Klasik Türk Müziğine yansması ve alana katkısı nedir?” şeklinde belirlenmiştir.

Bu araştırma betimsel araştırmalardan tarama modeli ile yürütülmüştür. Araştırma modeli bir araştırmanın amacına uygun olarak verilerin toplanması, çözümlenebilmesi için gerekli koşulları düzenlemeye denir. Koşulların düzenlenmesinde iki model vardır: Tarama modeli ve deneme modeli. Bu temel yaklaşımlar araştırmacı tarafından amaca ve içinde bulunulan duruma göre kullanılmalıdır (Karasar, 1991: 78-79). Tarama araştırmasının önemli bir avantajı, oldukça çok bireyden oluşan örneklemden elde edilen birçok bilgiyi bize sunmasıdır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak., Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2023: 16). Bu araştırmada izlenen yaklaşımın ve seçilmiş olan yöntemin araştırmanın amacına, konusuna ve problemin çözümüne uygun olduğu, araştırmayla ilgili veri toplama araçlarının, uygulama yöntemlerinin ve bu yöntemlerle toplanan verilerin sonucunda ulaşılan sonuçların geçerli ve güvenilir olduğu, araştırmada seçilen örneklemin “Mashup” müzik türüne uygun olduğu ve araştırma kapsamında “Mashup” müzik türünün yaygın bir biçimde sosyal medyada dinlendiği varsayılmıştır.

Araştırmanın örneklemini oluşturan Hasan Özçivi'ye ait olan Nihavend makamında “Nihavend Sirto” ve Klasik Batı Müziğinde Johannes Brahms'a ait olan Sol minör tonunda “Macar Dansı No.5 in G Minör,” “ney, piyano ve tambur” partiyonları çerçevesinde Mashup müzik türüne uygun olacak şekilde aranje edilerek birleştirilmiştir ve kaydedilmiştir. Bu örnekleme yolu ile Mashup müziği, Klasik müziklerde olduğu gibi halk müziği ve değişik müzik türleri ile harmanlanarak çeşitlenebileceği ve bu türlerin daha fazla ilgi çekmesine yardımcı olabileceği sonucuna varılmıştır.

Mashup Oluşturma Veri Hazırlığının Modellenmesi

Mashup modelini oluşturabilmek için büyük bir müzik koleksiyonuna dayalı bir eğitim Mashup DB oluşturulmalıdır. Ardından, sırasıyla orijinal, eşleşmemiş ve eşleşmiş koşullarla pozitif, negatif ve etiketsiz verileri oluşturmak için “Mashup Generation” işlem hattı kullanılır. Sistem tamamen ses tabanlıdır, bu nedenle test veya pratik kullanım için, kullanıcının mashup (iki kaydı birleştirip tek bir müzik parçası yaratmak) oluşturmak için hangi müzik kaynaklarını keşfetmek istediğine bağlı olarak eğitimden farklı yeni bir Mashup DB oluşturulabilir. Pozitif verilerin rolü, iyi bir kaynak kombinasyonunun nasıl ses çıkarması gerektiğini öğrenmesi için modele rehberlik etmektir. Test örnekleri eşleşen koşulla üretildiğinden, modelin aynı koşulun benzer örneklerini görebilmesini sağlamak için etiketsiz verileri de dahil edilir; bu verileri pozitif ve negatif veriler arasındaki ara alan olarak ele alınır. Öte yandan, negatif verilerin rolü, bir müzik parçası olmak için temel armonik ve ritmik uyumluluğu karşılamayan örnekler sağlayabilir. Negatif örnekleme stratejilerinin tasarlanmasında alan bilgisinin kullanılmasının sağlam bir modelin öğrenilmesine yardımcı olabileceği gösterilmiştir (Schroff, Kalenichenko ve Philbin, 2015: 817). Negatif örnekleme stratejilerinin tasarlanmasında farklı döngülerin rastgele kombinasyonları atım sırasının kaydırılması veya yeniden düzenlenmesi dahil olmak üzere negatif örnekleme yöntemini

kullanılmaktadır (Chen, Smith ve Yang, 2020: 426). Bu teknikler, zaten aynı tempo ve süreye sahip olan 1 çubuklu döngüleri uyumsuz hale getirmek için geliştirilmiştir. Ancak, hiçbirinin uyumsuz çiftlere yol açacağı garanti edilmemiştir. Kullandığımız negatif örnekleme stratejileri daha açık bir şekilde aşırıdır. 16 bar(ölçü) veya daha uzun kliplerde uyumsuz anahtarları, tempoları ve vuruş aşamalarını yan yana getirmek gerekli değildir. Bunun yerine, negatif örnekleme için anahtar ve temponun manipüle edilmesi, mevcut bir mashup sisteminin yapabileceği tipik hataları yansıtması daha olasıdır.

Müzik Kaynağı Ayırma

Mashup yapmak için Jansonn ve arkadaşları bir MMS sistemi geliştirmiştir. Sistem açıklamasını ise şu şekilde yapmaktadırlar. “Şirket içi MSS sistemimizi, atlama bağlantılarına sahip bir U-net kodlayıcı /kod çözücü Evrişimsel Sinir Ağı (CNN) mimarisine dayanarak oluşturduk” (Jansonn vd., 2017: 747). Ağ, 12 kodlayıcı ve kod çözücü katmanından oluşmaktadır. MUSDB18 test setindeki standart değerlendirme prosedürlerini takiben, modelimiz en son teknolojiye kıyasla rekabetçi Sinyal Bozulma Oranı (SDR) elde etmiştir (Defossez, Usunier Bottou ve Bach, 2021). Özellikle, vokal, davul, bas vd. olmak üzere dört çıkış gövdesi için ortalama SDR & # 39; ler sırasıyla 7,21, 5,68, 5,51 ve 3,74 dB & # 39; dur. Tekrarlanabilirlik için Spleeter (Hennequin et al. seed) kullanılmasını önerilmektedir. Sistem daha sonra Mashup dB & # 39; da armonik ve perküsyon kök adaylarını arar. Boru hattının mashup üretmesi için orijinal, eşleşen ve eşleşmeyen koşullar olmak üzere üç koşula izin verilir. Orijinal koşul için, vokal tohumunun aynı klibinden armonik ve perküsyon köklerini seçer ve bunları anahtar ve tempoyu ayarlamadan karıştırır. Eşleşen koşul için, üretilen mashup temel armonik ve ritmik gereksinimleri karşılamalıdır. Referans olarak vokal çekirdeği kullanıldığında, bu, anahtarda ± 3 yarım ton içinde armonik kök adayları ve [0.8, 1.2] oran aralığında tempoya sahip perküsyon kök adayları bulunarak elde edilebilir. Böyle bir armonik ve vurmali kök yoksa, boru hattı başka bir vokal tohumu çizecek ve süreci yeniden başlatacaktır. Birden fazla armonik veya perküsyon gövdesi bulunursa, rastgele birini seçer ve ardından Rubberband (Cannam, 2023) kullanarak vokal tohumuna uyması için sırasıyla anahtar ve tempoyu ayarlar. & # 39; te olduğu gibi, arama alanını bu şekilde sınırlamak, büyük miktarlarda perde kaydırma ve zaman uzatmanın neden olabileceği “artefaktlar” dan kaçınmaya hizmet eder. Ortaya çıkan mashup & # 39; ların süresi 25 ila 60 saniye arasındadır. Eşleşmeme koşulunun amacı, anahtar ve tempo tespitinin yanlış olduğu veya gövdelerin uyumsuz olduğu durumları simüle etmektir. Bu amaçla üç strateji önerilmektedir. İlk olarak, eşleşmeyen anahtar, anahtar kontrolünü ve perde kaydırmayı devre dışı bırakarak, seçilen armonik kök yalnızca tempo kısıtlamasını karşılar. İkincisi, eşleşmeyen tempo, tempo kontrolünü ve zaman uzatmayı devre dışı bırakarak, üç gövdenin çatışan tempolara sahip olma olasılığını çok yüksek hale getirir (Davies, Hamel, Yoshii ve Goto, 2014: 1728).

Bunun hemen algılanabilir olma ihtimalini artırmak için, bir gövdenin ilk alt vuruşu rastgele olarak en fazla ± 1 saniye kaydırılır. Üçüncüsü, eşleşmeyen anahtar ve tempo, yukarıdaki iki stratejiyi birlikte uygulayarak, üç gövdenin ne anahtarı ne de temposu temel gereksinimi karşılar. Pratik kullanım için, test amaçlı mashup örneklerini oluşturmak üzere eşleşme koşulu benimsenir. Bununla birlikte, iyi bir mashup oluşturmak için, boru hattının hesaba katmadığı akor, enstrümantasyon ve groove gibi çok sayıda faktör vardır. Bu faktörlerin manuel olarak sıralanamayacak ve gerekçelendirilemeyecek kadar karmaşık olduğuna inanılmaktadır. Buna ek olarak, anahtar, vuruş ve alt vuruş tespitindeki herhangi bir hata ve MSS ve Rubberband & # 39; den kaynaklanan herhangi bir “artefakt” yayılabilir. Tüm bu faktörler, mashup örneklerinin yalnızca bir kısmının iyi olmasına neden olabilir.

Bu sorunu çözmek için, iyi parçaları belirleyebilecek makine öğrenimi modellerini eğitmek üzere veri üretmek için boru hattından yararlanılmaktadır (Huang, Wang¹, Smith, Song ve Wang, 2021: 189).

Mashup Veri Tabanı

Mashup veri tabanı, farklı veri kaynaklarını entegre etmek, yeni ve yenilikçi uygulamalar yaratmak için uygun bir kaynaktır. Farklı veri kümelerini entegre etmek için benzersiz ve özelleştirilmiş çözümlerin geliştirilmesine olanak tanıyan bir platform sağlar. Bu veri tabanı, projelerinde çok çeşitli bilgileri kullanmak isteyen geliştiriciler ve şirketler için birçok fırsata sahiptir. Kapsamlı veri kümeleriyle mashup veri tabanı, uygulama geliştirmede yenilik ve keşif fırsatları sağlar. Karmaşık zorlukları çözebilen ve kullanıcı ihtiyaçlarını doğrudan karşılayabilen çok yönlü ve dinamik yazılım oluşturmanın temeli haline gelir. Daha da önemlisi, mashup veri tabanı teknoloji ve bilgi entegrasyonunda yenilik ve ilerleme için bir katalizör görevi görmektedir.

Bir MashupDB oluşturmak için, ideal olarak birçok türü kapsayan bir müzik veri tabanına ihtiyacımız vardır. Basitleştirmek için, tam ses parçaları yerine ön izleme sürümlerini (yaklaşık 30 saniye uzunluğunda klipler) kullanılır. Her klip için MSS kullanarak gövdeleri çıkarılır ve madmom kullanarak anahtar, tempo ve alt vuruş bilgilerini elde edilir. Üç ana gövde türünü ele alınacak olursa: vokal (vokaller), armonik (bas + diğer) ve perküsyon (davullar) - yani, orijinal bas ve diğer gövdeleri, eşliğin armonik bileşenini temsil etme benzer amaçları için karıştırılır (Huang ve diğerleri, 2021: 189).

Oluşturulan Mashup Eserlerin Metodoloji

Bu çalışmada kullanılan yöntemler, bulgularımızın doğruluğunu ve güvenilirliğini sağlamak için dikkatle tasarlanmıştır. Örneklem büyüklüğü, veri toplama teknikleri ve istatistiksel analiz yöntemleri gibi çeşitli faktörler göz önünde bulundurulmuştur. Bu yaklaşımları birleştirerek araştırma sorusunun kapsamlı bir şekilde araştırılmasına olanak tanıyan zengin ve çeşitli veriler toplanmaya çalışılmıştır. Sürecin sağlam doğası, ürünlerimizin gücünü güçlendirerek onları daha güçlü ve daha güvenilir hale getirmektedir. Genel olarak, metodolojimizin dikkatli bir şekilde planlanması ve uygulanması, bu çalışmadaki bulguların kalitesine önemli ölçüde katkıda bulunmuştur.

Araştırmamızın bu bölümüne kadar “Mashup Oluşturma Veri Hazırlığının Modellenmesi, Mashup Veri Kaynağı Ayırma ve Veri Tabanının Oluşturulması” başlıkları altında Mashup için “tonmaister” düzeyinde dijital programlamalar üzerinden Mashup oluşturma ve metodolojisi için örnek bilgiler aktarılmıştır. Bu tip çalışmalar gerçekleştirilmesi için uygulanacak olan metodoloji genel olarak dinleme testi için internet tabanlı bir platform geliştirmek ya da uygun programlar kullanmaktır. Biz bu çalışmamızda dijital veri tabanlı bir aranjeye ihtiyaç duymadığımızdan dolayı her bestecinin ulaşabileceği bir program kullanmış bulunmaktayız. Çalışmamızda öncelikle Tarkan Tevetoğlu'nun “Şımarık” adlı şarkısı ve Dua Lipa'nın “Levitating” adlı şarkısını notaya alarak örnek gösterilmiş, ardından Klasik Türk Müziğinden Hasan Özçivi'ye ait olan Nihavend makamında “Nihavend Sırto” ve Klasik Batı Müziğinde Johannes Brahms'a ait olan Sol minör tonunda “Hungarian Dance No.5 in G Minör” adlı eserler çalışma eserleri olarak alınarak aranje edilmiş ve kullanılan program ile “ney, piyano ve tambur” partiyonları çerçevesinde Mashup oluşturma teknikleri kullanılarak Mashup müzik türüne uygun olacak şekilde kayıt alınmış ve böylelikle Mashup müzik türü için gerekli bulgular oluşturulmuştur.

Notaları yazılan mashup örneği: “Şımarık” ve “levitating” mashup notaları ve örnek kaydı.

Vite

if you wanna run away with me I know a galaxy and
I can take you for a ride. Ağzında sakızı şişirip şişirip arsız arsız patlatıyor.
Glitter in the sky glitter in my eyes shining just the way I like.
Yeniden gelmişesköyevah Dostlar...mahvolduk... I got
you... moonlight you're my starlight I need you... all night.
Come on dance with me I'm levitating you... moonlight you're my starlight I need
you all night Come on dance with me I'm levitating Seni gidi fin dık kıran... yıla
nı deliğinden çıkar... You can fly away with me... to night
you can fly away with me... a night kadrim püs kül lü be la... yakalar sam...
Ba by let me take you for... a ride... yeah yeah yeah yeah yeah. I'm levitating.

Şekil 1. Tarkan Tevetoğlu “Şımarık” ve Dua Lipa “Levitating” Mashup notaları

Şekil 2. Tarkan Tevetoğlu “Şımarık” ve Dua Lipa “Levitating” Mashup örnek kaydı

Oluşturulan mashup örneği: “Nihavend sirtö” ve piyano için düzenlenmiş şekliyle “Hungarian dance no.5” notaları ve kaydı.

The image displays a musical score for a mashup of two pieces: "Nihavend sirtö" and "Hungarian dance no.5". The score is arranged in three systems, each featuring three staves: Ney, Tambur, and Piano. The key signature is B-flat major (two flats) and the time signature is 2/4. The first system (measures 1-6) shows the initial melody for all instruments. The second system (measures 7-12) features a more complex melody for the Ney and Tambur, while the Piano accompaniment remains consistent. The third system (measures 13-18) shows the final part of the piece, with the Ney and Tambur playing a concluding melody and the Piano providing a final accompaniment. The score is written in a standard musical notation style with treble and bass clefs for the Piano and a single clef for the Ney and Tambur.

The image shows a musical score for three instruments: NEY, TAMBUR, and PİYANO. The score is divided into three systems, each starting with a measure number (18, 23, 28). The NEY part is in the treble clef, TAMBUR in the bass clef, and PİYANO in grand staff. The key signature is G minor (two flats). The score includes various rhythmic patterns and dynamics, with a '5' marking in the final measure of each system.

Şekil 3. Hasan Özçivi "Nihavend Sirtö" Johannes Brahms "Hungarian Dance No.5 in G Minör Mashup notaları

Şekil 4. Hasan Özçivi "Nihavend Sirtö" Johannes Brahms "Hungarian Dance No.5 in G Minör Mashup örnek kaydı

Sirtö

Sirtolar, longalardan daha serbest yapıda olan, haneli veya hanesiz, son hanelerinde usul geçkisi yapılabilen, yürük bir yapıda ve herhangi bir küçük usulle ölçülmüş, sirtö isimli Yunan dans oyunu oynamak için yapılmış saz eserleridir. Özel ritimleri vardır. Bu ritim daha çok 8/8 Düyek usulüyle bestelenen sirtolardır. Sirtolar genellikle

iki haneden oluşmaktadır. Ağırdan başlayan usûl 2. hanede hızlanır ki bu 2. haneye “Susta” (yay) adı verilir. Gerek Longa gerekse sirto’nun Balkan bölgesi kaynaklı olduğu iddiası olsa da, Orta Asya Türk kavimlerinde bu tarz oyunlar bulunmaktadır. Asıl kaynak ve köken Türk toplumlarıdır. Balkanlarda 400 yıl hüküm süren Türkler, bu oyun ve müzikleri oralara öğretmişlerdir (Özkan, 2018: 99-100).

Sirto türü, halk dansları kökenlidir ve geniş bir coğrafyada birçok sebepler ile toplumun üzerinde durması yolu ile yayılarak müzikal ortaklıklar çevresinde eklendiği kültürlerin özellikleri ile kimlik değiştiren bu dans, hora, sirtaki veya kasap havası gibi isimler ile anılmaktadır. Dans ve müzik gibi halk kültürlerinin milli sınırlar ayırtılamayacağı noktasından hareket ile sirto, varyasyonların bileşen coğrafya ve kültür dairelerinde yer alan bir müzik ve dans türüdür. Tür; Türk kültür dairesi kapsamında erken dönemlerde özellikle Kıbrıs coğrafyasında icra edilmektedir. Sirto türü Klasik Türk Müziği geleneği çerçevesinde yapısal olarak; küçük hacimli, genellikle hane bölmelerine ayrılmadan, hane bölümleri ile bestelendiğinde ise ağırlıklı olarak dört hane ile bölümlendirilen, tek bölümlü, sırasal ya da kavuştaklı biçim kurgularına sahip, genellikle nim sofyan usulünde, erken dönem örnekleri dans eşliğine uygun ikâ ile, son dönem örnekleri usûl darplarının sade taksimatları şeklindeki ikâ biçimi ile inşa edilen, çalgısal bir türdür (Doğruöz, 2020: 326-327).

Oyun Havası ise belirli bir şekli bulunmayan, farklı yapılara da sahip olan köyde ve kentte her çeşit oyunu oynamaya mahsus 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 zamanlı usul kalıpları ile ölçülmüş saz eserleridir. Oyun havaları daha çok halk danslarının konusu içine girmektedir (Özkan, 2018: 100).

Çeşitleme (Varyasyon)

Başta duyulan bir ana fikrin (temanın), ezgi tartım ve armoni (ya da kontrapunt) yönünden değişikliklere uğrayarak birçok kez tekrarlanması ve ona yeni görüşlerin verilmesidir. Çeşitleme örneklerine çok eskiden beri rastlanmaktadır. 16. yüzyılda İtalyan lavtacıları dans parçalarını, ikişer ikişer icra ederlerdi. Double diye adlandırılan ikinci icrada ise bazı değişiklikler ya da süslemeler yaparlardı. Bu süslenmiş çeşitleme örneği, Fransız süit bestecilerinin eserlerinde de rastlamak mümkündür. Daha sonraki örnekleri arasında, Johann Sebastian Bach’ın si solo keman partitası örnek gösterilebilir (Allamande - double, Courante - double, Sarabande - double, Bourre - double). 16. ve 17. yüzyıl İngiliz Virginalist’leri ile çeşitleme türü, ilk kez parlak çağına ulaşmıştır. Bu çeşitleme tekniğinde konu, bütün figür olanakları ve daima değişen süslemeler ile donatılmıştır. Burada istenilen özellik ise tema ezgisi süs sürelerinin kısaltılarak ya da ana seslerin etrafında dolaşarak değişikliğe uğramasıdır. Armonin akışı aynı kalmaktadır. Bu, daha sonra klasik çağdaki çeşitleme tekniğinden ayrılan önemli bir husustur. 18. yüzyıl başlarında Haendel, Rameau ve özellikle Bach (Koraller, Pasakalya, Goldberg çeşitlemeleri gibi eserleri ile) güzel örnekler vermişlerdir. Haydn, Mozart ve aynı dönem bestekarları çeşitlemeli tema türüne ayrı önem vermişler ve Beethoven, Schumann, Brahms, C. Frank vb. gibi bestekarların elinde büyük eserler oluşmuştur. 20. yüzyılda Schönberg ve öğrencilerinin, 12 tonluk bir dizi ile, polifonik (çok seslilik) bir doku içinde çeşitlemeler ile bir eseri kurmaları ayrıca ilginçtir. Çeşitlemeler, ya başlı başına bir eser ya da bir büyük eserin bir bölümü olarak karşımıza çıkmaktadır. Birinci durumdaki çeşitleme örneklerinin sayısı diğer çeşitleme örneklerine göre daha fazladır. Büyük eserlerin birinci bölüm yerinde (örnek verilecek olursa Mozart K. V. 331 La Piyano Sonatı, Beethoven Op. 26 La Bemol Piyano Sonatı örnek olarak gösterilebilir), orta ağır bölüm yerinde (yine örnek olarak Beethoven Kreutzer Sonatı) ya da sonda (yine örnek olarak Beethoven Op. 55 Eroica Senfonisi) çeşitlemeler kullanılabilir. Sonatta, daha çok orta bölüm, çeşitleme türünde görülür. Çeşitlemeye uygun tema; sade, kolayca

tanınabilir ve anlaşılabilir, çoğunlukla ağır hareketli, bir, iki yahut üç bölümlü şarkı formunda olan bir fikirdir (Cangal, 2023: 101).

Sirto ve Varyasyon (çeşitleme) türlerinin karşılaştırılmasını ifade edecek olursak eğer; Sirto ya da sirtolama, bir nesnenin diğerinin benzeri olarak oluşturulması anlamına gelirken, çeşitleme ise farklı özelliklere sahip olan eserlerin karşılaştırılmasını ifade etmektedir. Bu terim genellikle sanat eserleri, ürünler veya veri setleri gibi farklı öğeler arasındaki benzerlik ve farklılıkların incelenmesinde kullanılır. Her iki müzik türü de birer oyun ya da dans formu olarak da ifade edilebilir. Klasik Türk Müziği eseri olan Hasan Özçivi'nin bestelemiş olduğu Nihavend Sirto ve Klasik Batı Müziği eseri olan Johannes Brahms'ın bestelemiş olduğu Macar Dansı No. 5 eserlerinde, tonalite uyumu, aynı ritim kalıbı ve usûlü tespit edildiğinden çalışmamızda örneklem olarak bu iki eseri kullanmış bulunmaktayız.

Nihavend Makamı

Arel-Ezgi-Uzdilek sistemi kapsamında Nihavend makamının durağı, Rast perdesidir. Makamın seyri, hem inici hem de çıkıcıdır. Seyir karakteri bazen çıkıcı bazen de inici gibi seyre başlasa da tekrar çıkıcı ve inici hale döner. Dizisi ise Bûselik makamı dizisinin Rast perdesindeki şeddidir. O halde, Rast perdesi üzerindeki Bûselik beşlisine, güçlü Neva (re) üzerinde bazen bir Kürdi dörtlüsünün, bazen de Bûselik dizisinin ikinci şeklinde de olduğu gibi bir Hicaz dörtlüsünün eklenmesinden meydana gelmiştir (Bûselik beşlisi + 5. derecede Kürdî veya Hicaz dörtlüsü). Nihavend makamının güçlüsü, Bûselik beşlisi ile Kürdî veya Hicaz dörtlüsünün birleştiği yerdeki Neva (re 5. derece) makamın güçlüsüdür. Bu perde üzerinde Kürdî veya Hicaz çeşni ile yarım karar yapılmaktadır. Fakat özellikle başlangıç seyrinde Nevâ üzerinde Kürdî çeşni bulunan dizi, daha çok tercih edilmektedir. Nihavend makamının donanımına si ve mi küçük mücenneb bemolü yazılır. Gerekli diğer değişiklikler eser içerisinde gösterilmektedir. Perdelerin isimleri, Rast, Dügâh, Kürdî, Çargâh, Nevâ, Nim Hisar, Acem ve Gerdâniye'dir. Nevâ perdesinde Hicaz çeşni olduğu zaman Nevâ, Hisar, Eviç ve Gerdâniye perdeleri kullanılmaktadır. Yedeni ise 1. Aralıktaki (bakiye diyezli fa) Irak perdesidir. Nihavend makamının genişlemesi ise hem tiz durağının üstünden, hem de durak perdesinin alt tarafından genişleme olacak şekilde gerçekleştirilir. Nihavend makamı, hem Gerdaniye perdesi üzerinden yani tizden, hem de Rast perdesinin alt bölgelerinden yani pestten genişleme yapabilme özelliğine sahiptir. Tiz tarafındaki genişleme, güçlü Nevâ perdesi üzerinde bulunan Kürdi dörtlüsünü Gerdaniye üzerine bir Bûselik beşlisi ekleyerek Neva perdesinde Kürdi dizisi halinde uzatarak yapılır. Eğer Nevâ perdesi üzerinde Hicaz dörtlüsü bulunan dizi kullanılmış ise, yine Neva perdesi üzerindeki Hicaz dörtlüsünü Gerdâniye perdesi üzerine bir Bûselik beşlisi ekleyerek Nevâ perdesinde Hümâyün dizisi halinde uzatılabilir ki, iki şekilde de durum değişmez ve Gerdaniye üzerine hep Buselik beşlisi eklenilir. Gerdâniye perdesi üzerine getirilen bu Buselik beşlisi, aynı zamanda durak Rast perdesi üzerinde bulunan Bûselik beşlisinin tiz tarafındaki simetriği olarak da kabul edilebilmektedir. Pest taraftaki genişleme, Yegâh perdesi üzerine bir Hicaz dörtlüsü getirmekle yapılmaktadır. Bu da Yegâh perdesinden Nevâ perdesine kadar olan kısımda bir Hümâyün dizisi oluşturmaktadır. Nihavend makamında genellikle güçlü civarından seyre başlanmaktadır. Eğer çıkıcı veya inici olarak başlanılmış ise hemen güçlü perdesine dönüş yapılır. Diziyi meydana getiren çeşnilerde karışık olarak gezinildikten sonra, güçlü Nevâ perdesinde yarım karar yapılmaktadır. Elbette bu arada gereken yerlerde gerekli asma kalıplarda gösterilmektedir. Nihayet tekrardan karışık gezindikten sonra, istenilirse genişlemiş bulunan bölgelerde de dolaşıldıktan sonra Rast perdesinde Bûselik çeşni ile genellikle yedenli tam karar yapılmaktadır (Özkan, 2018: 233-236). Nihavend makamı dizisi, Klasik Batı Müziğinin Sol minör dizisi ile aynı diziye sahip

olmaktadır. Güçlü üzerinde Kürdî dörtlüsü bulunan dizi doğal (eolik) minör, Hicaz dörtlüsü bulunan dizi ise Armonik Sol minördür.

SONUÇ

Bu araştırma, farklı şarkıların ve müzik parçalarının birleştirildiği yeni bir müzik türü olan “Mashup müzik türünün” Klasik Türk ve Batı Müziğinde kullanılması açısından örnek teşkil etmektedir. Çalışmamızda olduğu gibi Mashup formunun belirlenmesi ve metodolojisi aşamasının oluşturulması veya düzenlenmesi aşamasının tamamen serbest olduğu görülmektedir.

Sosyal medya vd. platformlarda ilgi gördüğü varsayılan Mashup formunun genel olarak kullanıldığı popüler müzikte olduğu gibi Klasik Batı Müziği ve Klasik Türk Müziğinde de kullanılması oldukça önem arz etmektedir. Bununla beraber müzisyen ve genç müzisyenlerin Klasik Batı Müziği ve Klasik Türk Müziğine olan ilgisinin de bu yolla artması amaçlanmış ve bu amaç doğrultusunda oluşturduğumuz Mashup örneğinin bir sosyal medya platformunda kısa sürede 1500 üzerinde dinlemeye ulaşmış ve genel olarak olumlu geri dönüşler alınmış olduğu görülmektedir. Böylelikle Mashup formunun Klasik Batı Müziği, Klasik Türk Müziği ve diğer müzik türleri dâhil olmak üzere müzisyenlerin ilgisinin artmasına sebep olması doğrultusunda alana katkısı olduğu düşünülmektedir. Bu ve buna benzer çalışmalara örnek teşkil edebilecek nitelikte olan bu çalışmamız, Klasik eserlerde bulunan saz eserleri dışında sözlü eserlerinde, benzer tüm müzik formlarında ve hatta farklı tür ve formlarda olan eserlerin birleştirilerek (örneğin *pop müziğinde hit olmuş bir eser ile Klasik Türk Müziğinde bir eserin Zemin, Miyan ya da Nakaratlarının karşılıklı kullanılması, benzer şekilde Türk Halk Müziğinde kullanılması vd. gibi*) örneklem olarak kullanıldığı çalışmalar ile çeşitlendirilmesi de önerilerimiz arasındadır. Müzik daima yeniliğe ve değişime açık bir sanat türüdür. Mashup vb. yeni türler ile günümüzde artık daha az kitlelere hitap eden ya da kaybolmaya yüz tutmuş benzer müzik türlerinin yeniden gün yüzüne çıkarılması hedeflenebilir.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Aras, T. (2023). *Stereo mikrofonlama teknikleri*. İzmir: Duvar Yayınları
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş ve Demirel, F. (2021). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cannam, C. (2023, July 28). Rubber Band Audio Time Stretcher Library içinde Erişim adresi <https://breakfastquay.com/rubberband/>
- Cangal, N. (2023). *Müzik Formları*. Ankara: Arkadaş Yayıncılık.
- Chen, B.-Y., Smith, J. B. L ve Yang, Y.-H. (2020, February 10-17). Neural Loop Combiner: Neural Network Models for Assessing the Compatibility of Loops. *2013 In Proceedings of the International Society for Music Information Retrieval Conference*, (424– 431. ss). Erişim adresi <https://doi.org/10.48550/arXiv.2008.02011>
- Davies, M. E., Hamel, P., Yoshii, K ve Goto, M. (2014). AutoMashUpper: Automatic creation of multi-song music mashups. *IEEE/ACM Transactions on Audio, Speech, and Language Processing* 22(12), 1726–1737 Erişim adresi doi: 10.1109/TASLP.2014.2347135

- Defossez, A., Usunier, N., Bottou, L ve Bach, F. (2021, April 28). *Music source separation in the waveform domain* içinde. Erişim adresi <https://arxiv.org/abs/1911.13254>
- Doğruöz, M. D. (2020). *Türk sanat müziği geleneğinde sirtolar*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İzmir.
- Doğruöz, M. D. (2020). *Geleneksel Türk sanat müziğinde sirtolar*. İzmir: Senfoni Müzikevi.
- Geoghegan, M. ve Klass, D. (2005). Podcast çözümleri: Podcasting için tam kılavuz, 45(1), 59059-554-8.
- Huang, J, Wang, J., Smith, J., Song, X., & Wang, Y. (2021, March 20-26). Modeling the compatibility of stem tracks to generate music mashups. *2021 The Thirty-Fifth AAAI Conference on artificial intelligence* içinde (1-21. ss). London: AAAI
- Jansson, A., Humphrey, E., Montecchio, N., Bittner, R., Kumar, A. ve Weyde, T. (2017, October 23-27.) Singing voice separation with deep u-net convolutional networks. *In Proceedings of the International Society for Music Information Retrieval Conference*, içinde (745-751. ss). London: EST <https://ismir2017.smcnus.org/>
- Karasar, N. (1991). *Bilimsel araştırma yöntemi*. İstanbul: Sanem Yayıncılık.
- Özkan, İ. (2018). *Türk Musikisi Nazariyatı ve Usulleri*. Ankara: Ötüken Yayıncılık.
- Özmenteş, G. (2018). Müzik Teorilerine Meta-Teorik Bir Bakış: Müzikte Entropi. *2018 IX. Uluslararası Hisarlı Ahmet Sempozyumu & 9th International Hisarlı Ahmet Symposium* içinde (178-190. ss). Afyon: AKÜ.
- Schroff, F., Kalenichenko, D. ve Philbin, J. (2015, June 13-17). Facenet: A unified embedding for face recognition and clustering. *In Proceedings of the IEEE Conference on Computer Vision and Pattern Recognition*, içinde (815–823. ss). NJ: IEEE <https://doi.org/10.1109/CVPR.2015.7298682>
- Tarıkçı, A. (2019). *Müzik teknolojisine giriş*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.